

Nâng cao hiệu quả ứng dụng khoa học công nghệ trong đổi mới phương pháp dạy học tại Học viện Cảnh sát nhân dân

Nguyễn Minh Hằng*

* Học viện Cảnh sát nhân dân

Received: 13/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 15/5/2024

Abstract: The strong change of science and technology in all areas of social life, including education and training, is increasingly creating many achievements in social life in general, as well as efficiency in work. teaching and learning in particular. From content and teaching methods to technical means and teaching technology of universities in general, the People's Police Academy has had clear changes and improvements.

Keywords: Technical means and technology, teaching, People's Police Academy

1. Đặt vấn đề

Những năm gần đây, ngành giáo dục - đào tạo ở Việt Nam nói chung và giáo dục đại học nói riêng đang nỗ lực đổi mới toàn diện cả về nội dung, phương pháp, phương tiện kỹ thuật (PTKT) và công nghệ trong dạy học nhằm bắt kịp xu hướng của thời đại để nâng cao chất lượng dạy và học. Việc đổi mới ứng dụng khoa học công nghệ trong đổi mới phương pháp giảng dạy tại Học viện Cảnh sát nhân dân có nhiều thành tựu nhưng cũng còn có những yếu tố cần đồng bộ, bắt kịp xu hướng của thời đại hơn nữa nhằm nâng cao chất lượng dạy và học cho sinh viên Cảnh sát nhân dân.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của PTKT và khoa công nghệ trong giảng dạy tại Học viện Cảnh sát nhân dân

PTKT và khoa công nghệ trong giảng dạy tại Học viện Cảnh sát nhân dân đóng một vai trò quan trọng trong sự phát triển của nhà trường. Tri thức khoa học nói chung, tri thức khoa học Công an nói riêng là một hệ thống lý luận chung nhất, trừu tượng, có tính quát rất cao. Do đó, để chuyển tải hệ thống những tri thức trừu tượng này một cách hiệu quả, giúp sinh viên có thể tiếp thu tốt nhất thì cả giảng viên và sinh viên phải sử dụng thành thạo các PTKT và công nghệ dạy học tiên tiến hiện nay. PTKT trong dạy học được hiểu là phần cứng: máy chiếu, tivi, vi tính, máy ảnh, loa, micro, máy móc, dụng cụ thí nghiệm, sơ đồ, phòng thực hành, mô phỏng phương tiện... Đây là những dụng cụ trực tiếp để giảng dạy và học tập trong nhà trường. Việc sử dụng hiệu quả phần cứng và phần mềm trong hoạt động dạy và học sẽ mang lại kết quả to lớn.

Đối với người dạy, PTKT và công nghệ dạy học

sẽ giúp cho người dạy phát huy hết năng lực sáng tạo của mình trong tổ chức, điều khiển quá trình dạy học. Ngày nay, với sự hỗ trợ các thiết bị dạy học tiên tiến: hệ thống bảng tương tác thông minh, hệ thống máy tính kết nối mạng wifi nội bộ tốc độ cao giúp quá trình điều hành, quản lý việc dạy và học trở lên đơn giản và giải phóng sức lao động của người dạy. Ngoài ra, các phần mềm thiết kế đồ họa, slide cho phép người dạy có thể thiết kế được những bài giảng có tính trực quan và sinh động hơn, nhờ đó cuốn hút người học tham gia hoạt động học tập theo mong muốn của người dạy.

Đối với người học, PTKT và công nghệ dạy học tiên tiến sẽ giúp cho quá trình lĩnh hội tri thức của người học một cách chủ động và tích cực. Lý luận nhận thức chỉ ra rằng: quá trình nhận thức sẽ tăng dần theo các cấp độ của tri giác, trải qua hai giai đoạn: “từ trực quan sinh động đến tư duy trừu tượng”. Giai đoạn nhận thức trực quan sinh động cung cấp người học những tri thức ban đầu về đối tượng nhận thức thông qua mức độ hoàn thiện của các giác quan. Giai đoạn nhận thức tư duy trừu tượng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong việc hình thành những tri thức mới - ở giai đoạn nhận thức này nếu có sự tác động phù hợp của PTKT và công nghệ dạy học lên các giác quan sẽ giúp người học phát triển năng lực nhận thức, đặc biệt là khả năng quan sát, khả năng tư duy, kể cả tư duy cảm tính (trực quan) lẫn tư duy lý tính (trừu tượng), từ đó nâng cao hiệu quả của quá trình tiếp thu, lĩnh hội kiến thức và hình thành kỹ năng, kỹ xảo của người học.

Như chúng ta đã biết, theo cách học truyền thống thì người học chủ yếu lĩnh hội kiến thức bằng thính giác và thị giác. Do đó, tri thức về đối tượng nhận thức mà người học có được thường không trọn vẹn nhưng

nếu sử dụng PTKT và công nghệ dạy học tiên tiến thì sẽ người học sẽ huy động được tổng hợp các giác quan của người học tham gia vào quá trình nhận thức. Ví dụ: sử dụng PTKT và công nghệ dạy học tiên tiến cho phép người học có thể quan sát được, tương tác được với những đối tượng nhận thức mà trong thực tế không thể quan sát hay tương tác trực tiếp được bằng mắt thường: đối tượng nhận thức quá to, quá bé, quá xa, vận động quá nhanh, điều kiện nguy hiểm,... Quá trình này, giúp cho người học nhận thức dễ dàng hơn, tri thức về đối tượng nhận thức ngày càng đầy đủ, cứ như vậy người học tiếp tục nhận thức và khám phá thế giới.

Tóm lại, sử dụng PTKT và công nghệ dạy học tiên tiến sẽ phát huy tối đa tính tích cực của cả người dạy và người học. Qua đó, góp phần nâng cao các năng lực: năng lực phát hiện và giải quyết vấn đề, năng lực tự học, tự nghiên cứu và nâng cao các kỹ năng cần thiết về nghề nghiệp: kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin, kỹ năng trình bày, kỹ năng tự phát triển.

2.2. Thực trạng đổi mới PTKT và công nghệ dạy học ở Học viện Cảnh sát nhân dân hiện nay

Về PTKT dạy học: theo khảo sát tại Học viện Cảnh sát nhân dân cùng ở một số trường đại học lớn ở Thành phố Hà Nội, tôi nhận thấy như sau:

PTKT dạy học ở nhiều trường còn cũ kĩ, lạc hậu, đổi mới chưa theo kịp sự phát triển của khoa học kỹ thuật thời đại 4.0 hiện nay. Điều này gây ra những ức chế cho giảng viên và sinh viên khi sử dụng, kết quả dạy và học không cao.

Một số PTKT dạy học được bố trí, lắp đặt sử dụng không hợp lý, chưa chú ý đến các yếu tố về mỹ quan, đảm bảo an toàn lao động và nhất là thiếu tính sư phạm. PTKT dạy học được lắp đặt không khoa học và thiếu tính sư phạm dẫn tới không khai thác hiệu quả PTKT - ảnh hưởng tới chất lượng dạy và học.

Phương tiện học ngoại ngữ

Các PTKT dạy học được trang bị mới nhưng chưa đồng bộ, những PTKT cũ vẫn còn sử dụng đan xen. Do đó, hiệu quả sử dụng PTKT dạy học, chất lượng dạy và học chưa đồng đều.

Nếu PTKT là hệ thống công cụ thì công nghệ được xem là nguồn năng lượng để hệ thống công cụ hoạt động. Hiện nay, Học viện Cảnh sát nhân dân cũng sử dụng hệ thống PTKT và công nghệ dạy học, sử dụng các phần mềm quản lý, phần mềm kiểm tra đánh giá người học,... Tuy nhiên, hệ thống này cũng cần được cập nhật, cải tạo thường xuyên để phù hợp chương trình, quy mô, cơ cấu tổ chức mới của Học viện.

2.3. Một số giải pháp trong nâng cao hiệu quả sử dụng phương tiện, khoa học kỹ thuật trong đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy tại Học viện Cảnh sát nhân dân như sau:

Một là, cần xác định đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là nhiệm vụ bắt buộc của Học viện Cảnh sát nhân dân, của người dạy và học, trong đó chú trọng đào tạo liên quan tới phòng chống tội phạm công nghệ cao, tội phạm lợi dụng khoa học công nghệ để thực hiện hành vi phạm tội. Ngày nay khoa học công nghệ đang thay đổi từng ngày - điều này đã làm thay đổi cách thức giao tiếp giữa người với người. Dạy học theo cách truyền thống bộc lộ những giới hạn. Do đó, việc đổi mới các PTKT giảng và công nghệ dạy là yêu cầu bắt buộc để khắc phục những hạn chế trên, và đáp ứng nhu cầu học tập suốt đời của người học.

Hai là, đổi mới PTKT và công nghệ dạy học phải gắn với sử dụng hiệu quả các nguồn lực hiện có của Học viện Cảnh sát nhân dân và Bộ Công an. Đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là tất yếu khách quan nhằm bắt kịp với giáo dục của thời đại và hội nhập thế giới. Tuy nhiên, nguồn lực của mỗi địa phương, mỗi trường khác nhau, do đó khi đổi mới PTKT và công nghệ dạy học phải xem xét yếu tố kinh tế, tránh tình trạng làm theo phong trào gây lãng phí nguồn lực như đã xảy ra thời gian qua.

Ba là, đổi mới PTKT và công nghệ dạy học phải theo đặc thù từng đối tượng học, tập mục đích, nhiệm vụ đào tạo của Học viện. Mỗi một ngành đào tạo có đối tượng, nhiệm vụ đào tạo cũng khác nhau do đó việc đổi mới PTKT và công nghệ dạy học không thể áp dụng giống nhau, để đổi mới PTKT và công nghệ giảng dạy hiệu quả phải gắn với chuẩn đầu ra của ngành học và nhu cầu của ngành trong thời điểm hiện tại.

Bốn là, đổi mới PTKT và công nghệ dạy học phải đảm bảo tính khoa học, thẩm mỹ và sư phạm. Việc bố trí, lắp đặt các trang thiết bị dạy học mới phải mang tính khoa học, thẩm mỹ và sư phạm nhằm khai thác hiệu quả của các PTKT và công nghệ mới, từng bước đồng bộ các thiết bị, phần mềm quản lý, giảng dạy. Đặc biệt nâng cấp phòng Server và hệ thống mạng internet đường truyền nội bộ, thống nhất sử dụng một phần mềm có bản quyền chung trong toàn trường, tổ chức các khóa học bồi dưỡng chuyên môn sử dụng phương tiện và công nghệ cho cả người dạy và người học.

(Xem tiếp trang 321)

trong giao tiếp. Tham gia hoạt động đóng kịch giúp HS phát triển sự tự tin trong việc sử dụng ngôn ngữ. Họ trở nên thoải mái hơn khi diễn đạt ý kiến, thể hiện cảm xúc và tương tác với người khác, từ đó tạo ra một môi trường học tập tích cực.

Bốn là, hoạt động đóng kịch giúp người học trở nên linh hoạt hơn trong sử dụng ngôn ngữ. Hoạt động đóng kịch khuyến khích HS sáng tạo và linh hoạt trong việc sử dụng ngôn ngữ. Họ học cách tương tác và đáp ứng trong các tình huống không định trước, từ đó phát triển khả năng thích ứng và linh hoạt trong việc sử dụng ngôn ngữ.

Cuối cùng là, hoạt động đóng kịch giúp người học khám phá và phát triển tư duy sáng tạo. Họ được khuyến khích tưởng tượng, xây dựng các vai diễn và tạo ra các tình huống giao tiếp mới, từ đó mở rộng khả năng tư duy và sáng tạo của mình.

2.2.2. Mức độ hài lòng và hào hứng của HS cấp 3 với phương pháp này

Bảng khảo sát về mức độ hài lòng và độ hào hứng của HS khi được học nói với phương pháp này được thiết kế với 5 mức độ: không hài lòng, bình thường, hài lòng, hơi hài lòng, rất hài lòng. Kết quả khảo sát cho thấy rằng tất cả 20 HS đều hài lòng khi được học nói với phương pháp này, cụ thể, 40% HS cho rằng họ hài lòng và 60% HS cho rằng họ rất hài lòng khi tham gia vào các hoạt động đóng kịch.

Nâng cao hiệu quả ứng dụng khoa học công nghệ... (tiếp theo trang 303)

Năm là, đổi mới PTKT và công nghệ dạy học theo hướng sử dụng thống nhất một hệ thống nhất kỹ thuật và công nghệ trong toàn Học viện. Sử dụng thống nhất một hệ thống kỹ thuật và công nghệ sẽ góp phần sử dụng hiệu quả các nguồn lực từng trường để nâng cao chất lượng dạy và học trong xu hướng tác động của cuộc cách mạng 4.0 và hội nhập quốc tế hiện nay.

Sáu là, thường xuyên xây dựng, duy trì, phát triển mối quan hệ phối hợp với Trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia hoặc các Viện đào tạo và nghiên cứu ứng dụng để quản lý, đào tạo, các trường đại học trong và ngoài ngành và ứng dụng các PTKT và công nghệ tiên tiến vào dạy học. Tùy vào quy mô, nhu cầu đào tạo có thể tiếp cận, nghiên cứu, tham mưu đề xuất các chính sách phát triển khoa học và công nghệ ở Học viện...

3. Kết luận

Đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là tiến trình có ý nghĩa đặc biệt đối với sự nghiệp đổi mới giáo dục ở nước ta hiện nay nói chung, Học viện Cảnh sát nhân dân nói riêng. Tiến trình đổi mới này có thể nhanh hay chậm còn tùy thuộc vào nguồn lực của Học viện

3. Kết luận

Kết quả này có ý nghĩa tích cực và cho thấy rằng phương pháp đóng kịch có thể tạo ra một môi trường học tập thú vị và hấp dẫn đối với HS. Phương pháp đóng kịch có thể tạo ra một môi trường học tập tích cực, nơi mà HS cảm thấy thoải mái và tự tin để thể hiện và phát triển kỹ năng nói của mình.

Tài liệu tham khảo

1. Akyüz, A. & Tanış, A. (2020). *Effects of drama activities on EFL students' speaking skills*. ELT Research Journal, 9(2), 146-166.
2. Cang Trung Nguyen (2023). *Effects of Applying Drama-Based Activities in Speaking Classes on EFL Students' Speaking Performance*. International Journal of Instruction 16(3), 991-1012.
3. Kayi, H. (2006). *Teaching Speaking: Activities to Promote Speaking in a Second Language*. The Internet TESL Journal, XII(11).
4. Prendiville, F., & Toye, N. (2007). *Speaking and Listening through Drama*, 7-11. London: Paul Chapman Publishing.
5. Richards, J. C. (2008). *Teaching Listening and Speaking*. United States of America. Cambridge University Press.
6. Samantaray, P. (2014). *Dramatization as a Method of Developing Spoken English Skill*. International Journal of Language & Linguistics, 1, 70.

và chính sách của Nhà nước, ngành Công an nhân dân đối với giáo dục - đào tạo trong Công an nhân dân. Đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là thước đo cho sự phát triển và đổi mới. Vì vậy, mỗi một giáo viên, người học phải xem đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là nhiệm vụ trung tâm của dạy và học. Từ đó, xem việc đổi mới PTKT và công nghệ dạy học là một nhiệm vụ rất quan trọng, từ đó dành những nguồn lực xứng đáng để đầu tư cho lĩnh vực này.

Tài liệu tham khảo

1. Lê Văn Luận (2020), *Đổi mới PTKT dạy học để nâng cao chất lượng dạy và học ở Trường Đại học Ngoại ngữ - Tin học Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay*, Hội thảo Khoa học cấp trường năm 2020.
2. Hoàng Sỹ Nam, Hoàng Đình Huấn (2015), *Đổi mới phương pháp dạy học ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay*, Tạp chí Dạy và Học ngày nay, số 09, năm 2015.
3. <https://www.viewsonic.com/library/vi/giao-duc/ung-dung-cong-nghe-trong-day-hoc/>
4. <https://www.canva.com/>